

Dünyanın keyfiyyətli təhsil verən universitetləri

Oruc MUSTAFAYEV

Müasir dünya trendləri universitetlər qarşısında əmək bazarının sət tələblərinə uyğun rəqəbatqabiliyyətli, yüksək hazırlıqlı, sərəştəli, XXI əsrin bacarıqlarına malik mütəxəssislərin hazırlanması kimi mühüm vəzifələr qoyur. İndi orta məktəb məzunlarını 20-30 il əvvəlki kimi hansısa universitetin verdiyi diplom deyil, onun gələcək illərdəki texnoloji inqilablar dövrü ilə ayaqlaşmasını təmin edəcək daha keyfiyyətli ali təhsil maraqlandırır. Bunu işəgötürənlər də tələb edir. Hansı universitet daha keyfiyyətli təhsil verir? Hansı universitetdə peşəkər mütəxəssis kimi yetişmək olar? Çin "Academic Ranking of World Universities" (dünya universitetlərinin akademik reytingi) və ya "Shanghai Ranking" (Şanxay reytingi) və ya qısaca ARWU növbəti dəfə bu suala cavab verməyə çalışıb.

Harvard Universiteti 17 ildir ki, Şanxay reytinginin lideridir

Şanxay reytingi dünyanın keyfiyyətli təhsil verən nüfuzlu universitetlərinin qlobal sıralamasını dərc edib. 2019-cu il üzrə dünyanın keyfiyyətli ali təhsil xidmətləri təqdim edən universitetlərinin reyting cədvəlinə 17 ildir ki, fasiləsiz olaraq Harvard Universiteti başçılıq edir. Reytingin ön sıralarında əsasən ABŞ və Böyük Britaniya universitetləri yer alıb: 1.Harvard Universiteti, 2.Stanford Universiteti, 3.Kembridc Universiteti, 4.Massaçusets Texnologiya İnstitutu, 5.Kaliforniya Berkli Universiteti, 6.Prinston Universiteti, 7.Oksford Universiteti, 8.Kolumbiya Universiteti, 9.Kaliforniya Texnologiya İnstitutu, 10.Çikaqo Universiteti.

Reytingin ümumi versiyasına görə, Rusiyanın M.V.Lomonosov adına Moskva Dövlət Universiteti planetin aparıcı ali məktəbləri arasında ilk 100-lükdə qərarlaşıb. MDU qlobal reytingdə 87-ci yeri tutub. Rusiyadan top-500-lükdə həmçinin Sankt-Peterburq və Novosibirsk universitetləri, eləcə də Moskva Fizika Texnika İnstitutu yer alıb. Siyahının aşağı hissəsində Rusiyanın daha 7 ali məktəbi qərarlaşıb. Sıralamada Türkiyə 12 ali təhsil müəssisəsi ilə təmsil olunub. Türkiyə milli reytingində 1-ci olan İstanbul Universiteti Şanxay reytingində 401-500 aralığında yer alıb. Qeyd edək ki, ARWU reytingi universitetlərin

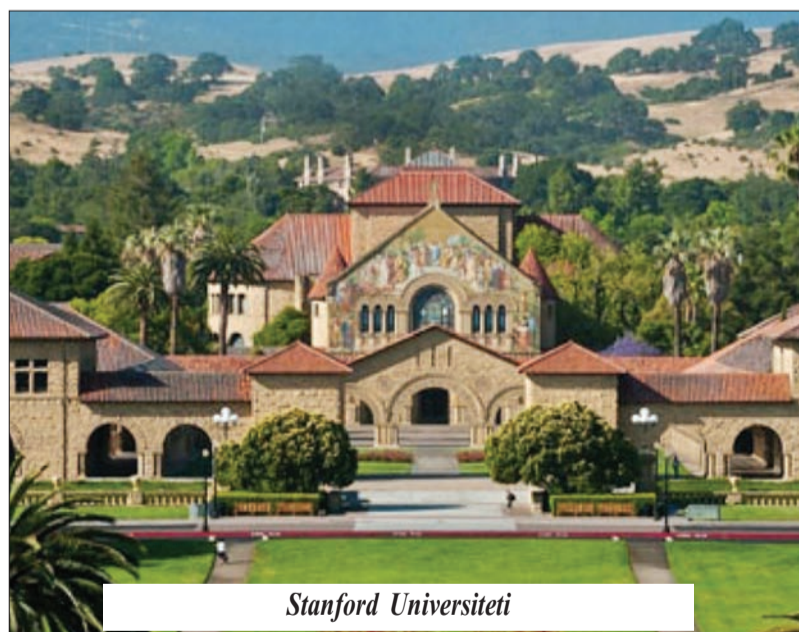
akademik uğurlarının qiymətləndirilməsi sahəsində ən etibarlı vasitələrdən biri hesab olunur. Şanxay reytingi 2003-cü ildən başlayaraq dünyanın ən yaxşı universitetlərinin siyahısını təşkil edir. Reyting üçün ən əhəmiyyətli göstəricilər ali məktəblərin Nobel və riyaziyyat üzrə Filds mükafatı almış məzunlarının və müəllimlərinin sayı, "Nature" və "Science" elmi jurnallarında dərc olunmuş məqalələrin sayı və onlara olan istinadlar, eləcə də "Science Citation Index" - "Expanded" və "Social Sciences Citation Index" verilənlər bazasında indeksə olunmuş jurnallarda bir universitet əməkdaşına düşən məqalələrin sayı əsas götürülür.

Bu ilə tədqiqat gedişində dünyanın müxtəlif ölkələrindən 1800-dən çox universitet qiymətləndirilib, onlardan yalnız 1000 ali məktəb ümumi reytingdə daxil ola bilib.

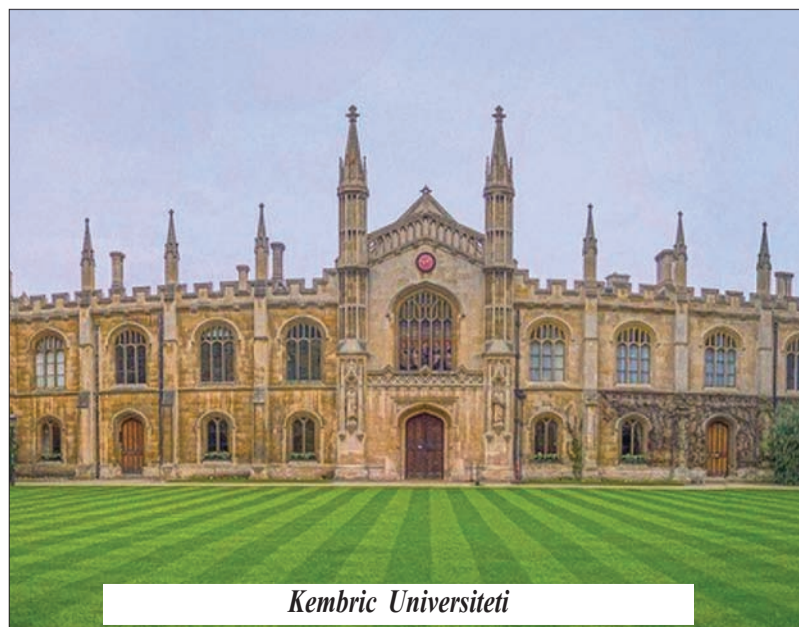
Dünya reytingində yeri	Ali məktəbin adı	Ölkə	Milli reytingdə yeri	Topladığı bal
1.	Harvard University	ABŞ	1	100.0
2.	Stanford University	ABŞ	2	75.1
3.	University of Cambridge	Böyük Britaniya	1	72.3
4.	Massachusetts Institute of Technology	ABŞ	3	69.0
5.	University of California, Berkeley	ABŞ	4	67.9
6.	Princeton University	ABŞ	5	60.0
7.	University of Oxford	Böyük Britaniya	2	59.7
8.	Columbia University	ABŞ	6	59.1
9.	California Institute of Technology	ABŞ	7	58.6
10.	University of Chicago	ABŞ	8	55.1
11.	University of California, Los Angeles	ABŞ	9-10	50.8
11.	Yale University	ABŞ	9-10	50.8
13.	Cornell University	ABŞ	11	49.8
14.	University of Washington	ABŞ	12	48.7
15.	University College London	Böyük Britaniya	3	47.9
16.	Johns Hopkins University	ABŞ	13	47.6
17.	University of Pennsylvania	ABŞ	14	47.3
18.	University of California, San Diego	ABŞ	15	47.1
19.	Swiss Federal Institute of Technology Zurich	İsveçrə	1	46.1
20.	University of California, San Francisco	ABŞ	16-17	42.2
20.	University of Michigan-Ann Arbor	ABŞ	16-17	42.2
22.	Washington University in St. Louis	ABŞ	18	41.7
23.	Imperial College London	Böyük Britaniya	4	41.6
24.	University of Toronto	Kanada	1	41.4
25.	The University of Tokyo	Yaponiya	1	40.7
26.	University of Copenhagen	Danimarka	1	40.2
27.	University of Wisconsin - Madison	ABŞ	19	38.8
28.	Duke University	ABŞ	20	38.6
29.	Northwestern University	ABŞ	21	38.4
30.	New York University	ABŞ	22	38.1
31.	The University of Edinburgh	Böyük Britaniya	5	37.4
32.	Kyoto University	Yaponiya	2	37.0
33.	The University of Manchester	Böyük Britaniya	6	36.9
33.	University of North Carolina at Chapel Hill	ABŞ	23	36.9
35.	Rockefeller University	ABŞ	24	36.2
35.	University of British Columbia	Kanada	2	36.2
37.	University of Paris-Sud (Paris 11)	Fransa	1	36.1
38.	Karolinska Institute	İsveç	1	35.8
38.	University of Colorado at Boulder	ABŞ	25-26	35.8
38.	University of Illinois at Urbana-Champaign	ABŞ	25-26	35.8
41.	The University of Melbourne	Avstraliya	1	35.7
41.	University of Minnesota, Twin Cities	ABŞ	27	35.7
43.	Tsinghua University	Çin	1	35.4
44.	Sorbonne University	Fransa	2	35.1
45.	The University of Texas at Austin	ABŞ	28	34.3
46.	University of Maryland, College Park	ABŞ	29	33.7
47.	Heidelberg University	Almaniya	1	33.3
48.	University of California, Santa Barbara	ABŞ	30	33.2
49.	The University of Texas Southwestern Medical Center at Dallas	ABŞ	31	32.8
49.	Utrecht University	Niderland	1	32.8

Harvard Universiteti

Stanford Universiteti

Kembridc Universiteti

51.	King's College London	Böyük Britaniya	7	32.4
52.	University of Munich	Almaniya	2	32.3
53.	Peking University	Çin	2	32.2
54.	The University of Queensland	Avstraliya	2	31.8
55.	University of Southern California	ABŞ	32-33	31.7
55.	Vanderbilt University	ABŞ	32-33	31.7
57.	Technical University Munich	Almaniya	3	31.2
58.	University of Geneva	İsveçrə	2	31.1
59.	University of Oslo	Norveç	1	31.0
60.	Aarhus University	Danimarka	2	30.9
61.	University of Zurich	İsveçrə	3	30.8
62.	Uppsala University	İsveç	2	30.5
63.	University of Helsinki	Finlandiya	1	30.3
64.	University of Bristol	Böyük Britaniya	8	29.9
65.	University of Groningen	Niderland	2	29.6
66.	Ghent University	Belçika	1	29.3
67.	National University of Singapore	Sinqapur	1	29.2
68.	Erasmus University Rotterdam	Niderland	3	29.1
68.	The University of Texas M. D. Anderson Cancer Center	ABŞ	34	29.1
70.	University of Bonn	Almaniya	4	29.0
70.	Zhejiang University	Çin	3	29.0
72.	Purdue University - West Lafayette	ABŞ	35	28.5
73.	Monash University	Avstraliya	3	28.4
73.	Nanyang Technological University	Sinqapur	2	28.4
73.	Stockholm University	İsveç	3	28.4
76.	Boston University	ABŞ	36	28.3
76.	The Australian National University	Avstraliya	4	28.3
78.	Swiss Federal Institute of Technology Lausanne	İsveçrə	4	28.1
79.	Ecole Normale Supérieure - Paris	Fransa	3	28.0
80.	University of California, Irvine	ABŞ	37	27.9
80.	University of Sydney	Avstraliya	5	27.9
82.	Leiden University	Niderland	4	27.8
82.	Shanghai Jiao Tong University	Çin	4	27.8
84.	Brown University	ABŞ	38	27.6
85.	KU Leuven	Belçika	2	27.4
85.	Technion-Israel Institute of Technology	İsrail	1	27.4
87.	Moscow State University	Rusiya	1	27.3
87.	University of Basel	İsveçrə	5	27.3
89.	University of Pittsburgh, Pittsburgh Campus	ABŞ	39	27.2
90.	McGill University	Kanada	3-4	27.1
90.	McMaster University	Kanada	3-4	27.1
90.	Nagoya University	Yaponiya	3	27.1
90.	University of California, Davis	ABŞ	40	27.1
94.	The University of New South Wales	Avstraliya	6	27.0
95.	Carnegie Mellon University	ABŞ	41-43	26.5
95.	Rice University	ABŞ	41-43	26.5
95.	University of Florida	ABŞ	41-43	26.5
98.	Pennsylvania State University - University Park	ABŞ	44	26.4
99.	The University of Western Australia	Avstraliya	7	26.2
100.	The Ohio State University - Columbus	ABŞ	45	26.0